

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/146813,Ceremonia-pogrzebowa-Powstancow-Slaskich-Kalinow-6-lipca-2021.html>
23.04.2024, 16:24

Ceremonia pogrzebowa Powstańców Śląskich - Kalinów, 6 lipca 2021

6 lipca 2021 r. na cmentarzu parafialnym w Kalinowie zostało pochowanych pięciu nieznanym Powstańców Śląskich poległych w bitwie o Górę św. Anny 21 maja 1921 r.

Mszę świętą pogrzebową w kościele parafialnym pw. Św. Floriana w miejscowości Wysoka, położonej u stóp Góry św. Anny, celebrował proboszcz – ks. Adrian Adamik. Podniosłość wydarzeń, w których dane było uczestniczyć tak zaproszonym gościom, jak i rodzimym mieszkańcom Opolszczyzny podkreśliło odśpiewanie w trakcie liturgii hymnu „Boże, coś Polskę”.

Uroczystości została podporządkowana ceremoniałowi wojskowemu, prowadzonemu przez oficerów 10. Brygady Logistycznej Wojska Polskiego w Opolu pod dowództwem i osobistym nadzorem płk. Macieja Siudaka oraz mjr. Dariusza Chądzińskiego.

Na ostatnią wartę Powstańców odprowadzili licznie zgromadzeni goście: Wiceminister Obrony Narodowej – Marcin Ociepa, Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN – Adam Siwek wraz z zastępcą – Joanną Piskorz, Wicewojewoda Dolnośląski – Jarosław Kresa, Wicewojewoda Opolska – Teresa Barańska, przedstawiciel Wojewody Śląskiego – Czesław Sobierajski, Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach – dr Andrzej Sznajder, Zastępca Burmistrza Gminy Leńnica – Andrzej Iwanowski, Burmistrz Strzelec Opolskich – Tadeusz Goc, Dyrektor Instytutu Śląskiego w Opolu – dr Bartosz Kuświk, oficerowie Wojska Polskiego oraz pozostałych służb mundurowych, urzędnicy, społeczność lokalna ze szczególnym udziałem młodzieży i dzieci zgromadzonych wokół organizacji OSP.

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich -
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich -
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich -
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Po mszy pięć trumien ze szczątkami poległych Powstańców, nakrytych flagą państwową, w asyście wojskowej oraz przy wtórze bicia kościelnych dzwonów, wyprowadzono z świątyni. Następnie uczestnicy uroczystości udali się do miejscowości Kalinów (gm. Strzelce Opolskie), gdzie przy kościele pw. Narodzenia NMP utworzono kondukt pogrzebowy prowadzony przez kompanię oraz orkiestrę Wojska Polskiego.

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

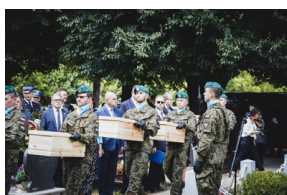
Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonię pochówku rozpoczęło odśpiewanie hymnu państwowego. Po dokonaniu końcowych obrzędów pogrzebowych przez ks. proboszcza, trumny Powstańców zostały złożone przez żołnierzy do grobu. Na cześć poległych kompania oddała salwę honorową, a orkiestra odegrała utwór „Śpij kolego”.

Następnie głos zabrali goście. Jako pierwszy wystąpił Wiceminister Obrony Narodowej – Marcin Ociepa, podkreślając rangę i historyczne znaczenie wydarzenia, po nim Wicewojewoda Opolska – Teresa Barańska oraz Burmistrz Strzelec Opolskich – Tadeusz Goc. W imieniu głównych organizatorów do zgromadzonych zwrócił się Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Warszawie – Adama Siwka, który ukazał wagę oraz doniosłość celebrowanej uroczystości, a także wyjątkowe zaangażowanie wszystkich osób i instytucji, które doprowadziły do uroczystego pochówku nieznanych Powstańców Śląskich, począwszy od pracowników IPN, poprzez wszystkich zaangażowanych (administrację lokalną, służby, osoby prywatne) w organizację miejsca pochówku, przygotowanie wojskowe i oprawę religijną. Dyrektor Siwka umiejscowił uroczystość w kontekście wieloletnich obchodów Stulecia Odzyskanej Niepodległości. Tło historycznych wydarzeń, związanych z okolicznościami śmierci pięciu Powstańców przedstawił historyk-regionalista, badacz dziejów Ziemi Strzeleckiej – Piotr Smykała

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Ceremonia pogrzebowa
Powstańców Śląskich –
fot. MN/BUWiM

Uroczystość zakończyło złożenie kwiatów i zapalenie zniczy.

Ceremonię prowadził Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu – Wojciech Trębacz.

Organizatorami uroczystości byli: Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu, Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich oraz Parafia św. Floriana w Wysokiej (gm. Leśnica).

Rys historyczny wydarzeń z maja 1921 roku.

Ziemia Strzelecka w 1921 r. stała się areną zaciętych walk powstańczych III Powstania Śląskiego, i chociaż od tamtych krwawych wydarzeń minęło równo 100 lat, wspomniane wypadki budzą nadal wiele emocji, stanowiąc szczególnie ważny przedmiot w badaniach nad skomplikowaną historią Górnego Śląska.

Powstańcy zginęli od kul na odcinku linii frontu, przebiegającej pomiędzy wsiami: Dąbrówka i Ligota Dolna podczas niemieckiego ataku z dnia 21 maja 1921 r. Powyższe ustalenia wynikają z analizy dokumentów niemieckiej ofensywy, gdzie teren ówczesnych zmagañ bitewnych, został w dosyć szybkim tempie opanowany przez nacierające oddziały *Freikorpsów*, które do wieczora 21 maja zatrzymały się na rubieży miejscowości: Kamień Śląski, Niwki, Kalinowice, Wysoka, Góra św. Anny, Żyrowa.

Owych pięciu bezimiennych, w ogniu walk, znalazło się w miejscu, gdzie być może założony był w otwartym polu, wysunięty punkt obserwacyjny. Miejsce ich śmierci oraz pierwotnego pochówku, mogą także sugerować nieudaną próbę wycofania się z obszaru zajmowanej przez Niemców wsi Dąbrówka lub pobliskiego lasu. Dokładne okoliczności śmierci powstańców obecnie nie są znane. Mógł to być patrol powstańczy, składający się z pięciu osób. Dzięki badaniom szczątków, dokonanych przez zakład Bioarcheologii Uniwersytetu Warszawskiego wiemy, że najstarszy spośród poległych miał ok. 25-28 lat. Pozostałych trzech było w wieku około 20 lat, natomiast ostatni, najmłodszy (w wieku około 12-14 lat), mógł pełnić rolę gońca przenoszącego meldunki. Zginęli nad ranem - w początkowej fazie bitwy. Po ustaniu walk zostali pochowani w miejscu śmierci, pod polną drogą. Śląska religijność kazała ludności autochtonicznej otoczyć miejsce śmierci powstańców modlitewną pamięcią, choć namacalne dowody na istnienie pośród pól wsi Ligota Dolna powstańczej mogiły, zostały w ostatnich dziesięcioleciach poważnie zatarte w związku z czym zespół pracowników Instytutu Pamięi Narodowej, zajmujących się pracami ekshumacyjnymi z roku 2019, do końca nie wiedział, czy ma do czynienia z faktycznym pochówkiem, czy jedynie z miejscem zapamiętanym przez okoliczną ludność, jako arena powstańczych walk.

Mirosław Leśniewski

OBUWiM IPN - Delegatura w Opolu